Marbo Okolje, projektiranje in svetovanje d.o.o.
Finžgarjeva ulica 1A, SI - 4248 Lesce
+386 (0)8 205 75 20, info@marbo-okolje.si
www.marbo-okolje.si

Kazalci okolja in trendi za občino Jesenice za leto 2018 ter primerjava s sosednjimi občinami in Slovenijo

Uvod

Kazalci okolja so med najbolj uporabnimi orodji za poročanje o trendih oziroma napredku v prizadevanjih za varovanje okolja. Temeljijo na številčnih podatkih in kažejo stanje okolja ali razvoj na posameznih segmentih okolja. Kazalci okolja so na dogovorjeni način izbrani in predstavljeni podatki, s katerimi opisujemo obstoječe stanje in ocenjujemo trende v izboljševanju okolja. Kazalce okolja za Slovenijo pripravlja Agencija RS za okolje (v nadaljnjem tekstu ARSO), ki je osnovni nabor kazalcev okolja povzela po Evropski agenciji za okolje (EEA).

V letu 2014 je ARSO izdal že četrto publikacijo Kazalci okolja v Sloveniji (2003, 2005, 2008 in 2014). Trenutno ARSO kazalce okolja redno posodablja ter jih objavlja na spletnih straneh: http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/kazalci-okolja-v-sloveniji. Kazalci okolja so v razdeljeni v več poglavij: podnebne spremembe, energija, zdravje ljudi in ekosistemov, promet, kmetijstvo, gozdarstvo, zeleno gospodarstvo, zrak, vode, morje, narava in biotska raznovrstnost, odpadki in snovni tok, tla in površje, industrijska proizvodnja, potrošnja v gospodinjstvih, instrumenti okoljske politike, socio-ekonomski razvoj, turizem, podnebno ogledalo. Kazalci za posamezno poglavje so bili umeščeni v petdelni okvir - DPSIR okvir, po katerem so bili presojani. DPSIR okvir je prikazan na sliki 1.

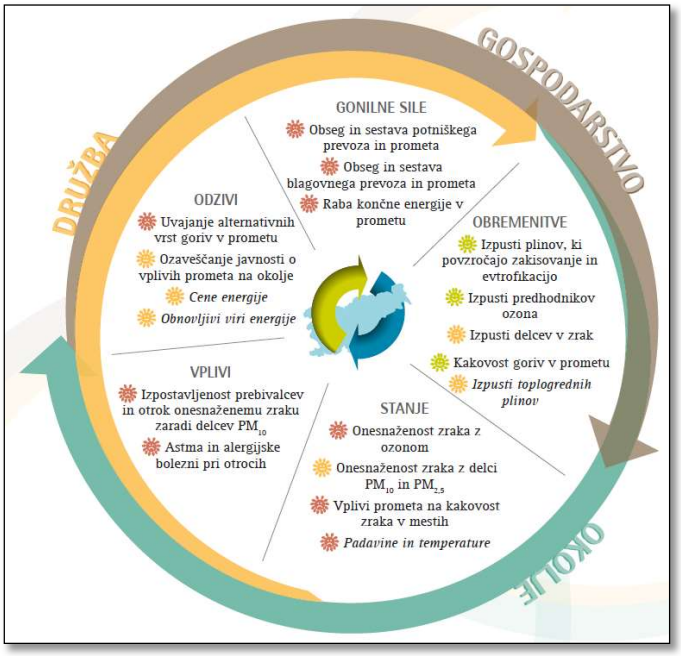

Slika 1: Petdelni okvir presoje in povezave z okoljem, družbo in gospodarstvom

V tabeli 1 prikazujemo kazalce okolja, ki se spremljajo za Slovenijo. Šifra v oklepaju pred kazalca v tabeli 1 predstavlja šifro kazalca pod katero ga vodi ARSO v okviru spremljanja za Slovenijo. Za občino Jesenice ne zbiramo podatkov o vseh kazalcih, ki so prikazani v tabeli 1, ampak le ožji izbor kazalcev. Razlog za ožji izbor kazalcev za občino Jesenice je v tem, da so bili izbrani le kazalci z največjo težo in takšni, za katere je za Očino Jesenice lahko pridobiti podatke ter za njihove vrednosti ni treba pripravljati posebnih izračunov ter ocenjevanj. Izbrani kazalci za Občino Jesenice imajo v tabeli 1 oznako ←.

Tabela 1: Kazalci okolja v Sloveniji

Kazalci	Upoštevan za spremljanje stanja v občini Jesenice
[EN01] Izpusti toplogrednih plinov energetskega izvora	
[EN02] Izpusti predhodnikov ozona v energetiki (za objavo 2009 glej EN09)	
[EN03] Izpusti snovi, ki povzročajo zakisovanje v energetiki (za objavo 2009 glej EN09)	
[EN04] Izpusti trdnih delcev v energetiki (za objavo 2009 glej EN09)	
[EN05] Intenzivnost izpustov iz proizvodnje električne energije in toplote v javnih TE in TE-TO	
[EN06] Izpusti (CO_2, SO_2 in NO_x) sektorja proizvodnja električne energije in toplote	
[EN07] Odpadki od zgorevanja premoga v proizvodnji energije	
[EN08] Proizvodnja radioaktivnih odpadkov	
[EN09] Izpusti onesnaževal zraka iz energetskih virov	
[EN10] Raba končne energije po sektorjih	
[EN11] Skupna energetska intenzivnost	
[EN12] Raba električne energije	
[EN13] Učinkovitost proizvodnje električne energije	
[EN14] Soproizvodnja toplote in električne energije	
[EN15] Intenzivnost rabe končne energije	
[EN16] Skupna raba energije po gorivih	
[EN17] Proizvodnja električne energije po gorivih	
[EN18] Obnovljivi viri energije	
[EN19] Proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije	
[EN20] Cene energije	
[EN21] Davki na energijo	

Kazalci	Upoštevan za spremljanje stanja v občini Jesenice
[EN22] Subvencije v energetiki	
[EN23] Zunanji stroški proizvodnje električne energije	
[EN24] Delež obnovljivih virov v bruto končni rabi energije	
[EN25] Odvisnost od uvoza energije	
[EN26] Izgube energije v pretvorbi in prenosu	
[EN27] Energetska učinkovitost in raba energije v prometu	
[EN28] Energetska učinkovitost in raba energije v gospodinjstvih	
[EN29] Energetska učinkovitost in raba energije v industriji	
[EN30] Proizvodnja in raba električne energije	
Gozdarstvo	
[GZ01] Poškodovanost gozdov in osutost dreves	🡸
[GZ02] Ohranjenost gozdov	
[GZ03] Lesna zaloga s prirastkom in posekom	
[GZ04] Površina gozda	
[GZ05] Krčitve gozda	
[GZ06] Odmrla lesna biomasa	
Industrijska proizvodnja	
[IP01] Uvajanje sistemov za ravnanje z okoljem	
Instrumenti okoljske politike	
[OP01] Okoljske dajatve za obremenjevanje okolja	
[OP02] Poročanje okoljskih podatkov	
[OP03] Ekošola	
[OP04] Odnos javnosti do okoljskih problemov	
[OP01] Okoljske dajatve za obremenjevanje okolja	
[OP02] Poročanje okoljskih podatkov	
Kmetijstvo	
[KM01] Poraba sredstev za varstvo rastlin	🡸
[KM02] Poraba mineralnih gnojil	🡸
[KM03] Površine zemljišč s kmetijsko-okoljskimi ukrepi	
[KM04] Intenzivnost kmetijstva	
[KM05] Kmetijska območja visoke naravne vrednosti	
[KM06] Varovana območja narave in kmetijstvo	
[KM07] Izobrazbena raven na kmetijskih gospodarstvih	
[KM08] Površine zemljišč z ekološkim kmetovanjem	
[KM09] Poraba energije v kmetijstvu	
[KM10] Sprememba rabe zemljišč in kmetijstvo	
[KM11] Načini gospodarjenja na kmetijah	
[KM12] Specializacija in diverzifikacija kmetijstva	
[KM13] Izpusti amoniaka v kmetijstvu	
[KM14] Izpusti metana in didušikovega oksida	
[KM15] Biotska raznovrstnost – kmetijske rastline	
[KM16] Biotska raznovrstnost – domače živali	
[KM17] Kakovost tal	
[KM18] Nitrati v podzemni vodi in kmetijstvo	
[KM19] Sredstva za varstvo rastlin in njihovi razgradni produkti v podzemni vodi	
[KM21] Namakanje kmetijskih zemljišč	
[KM22] Bilanca dušika v kmetijstvu	
[KM23] Kmetijstvo na vodovarstvenih območjih	
[KM24] Proizvodnja obnovljive energije iz kmetijskih virov	
Morje	
[MR01] Onesnaževanje z ladij	
[MR02] Višina morja	
[MR03] Kisik v pridnenem sloju	
[MR04] Klorofil-a v obalnem morju	
[MR05] Kakovost kopalnih voda obalnega morja	
[MR06] Kemijsko in ekološko stanje morja	
[MR07] Kakovost vode za življenje in rast morskih školjk in polžev	
Narava in biotska pestrost	
[NB01] Velikost populacij izbranih vrst ptic	
[NB02] Ogrožene vrste	
[NB03] Ohranjenost populacij divjadi	
[NB04] Podzemeljska biotska pestrost	
[NB05] Rastline – vrstno bogastvo in ogrožene vrste	

Kazalci	Upoštevan za spremljanje stanja v občini Jesenice
[NB06] Rjavi medved	
[NB07] Odškodnine za škodo, ki jo povzročijo živali zavarovanih vrst	
[NB09] Rastline – invazivne vrste	
[NB10] Delfini	
[NB11] Evropsko pomembne vrste	
[NB12] Evropsko pomembni habitatni tipi	
[NB14] Ptice kmetijske krajine	
Varovana območja	
[NV01] Varovana območja narave	🡐
[NV02] Zavarovana območja	🡐
[NV03] Natura 2000	🡐
[NV04] Naravne vrednote	🡐
Odpadki in snovni tok	
[OD01] Komunalni odpadki	🡐
[OD02] Odlaganje odpadkov na odlagališča	🡐
[OD03] Nevarni odpadki	
[OD04] Čezmejni prevoz odpadkov	
[OD05] Odpadna olja	
[OD06] Neposredni vnos in domača poraba snovi	
[OD07] Ravnanje z odpadki	🡐
[OD08] Blato iz komunalnih čistilnih naprav	
[OD09] Odpadki iz zdravstva	
[OD10] Odpadna jedilna olja in masti	
[OD11] Organski kuhinjski odpadki	
[OD12] Odpadne baterije in akumulatorji	
[OD13] Odpadna embalaža	
[OD14] Gradbeni odpadki	
[OD15] Izrabljene gume	
[OD16] Izrabljena motorna vozila	
[OD17] Odpadki iz proizvodnih in storitvenih dejavnosti	
[OD18] Snovna produktivnost	
Podnebne spremembe	
[PS01] Ocenjena škoda po elementarnih nesrečah	
[PS02] Poraba snovi, ki povzročajo tanjšanje ozonskega plašča	
[PS03] Izpusti toplogrednih plinov	
[PS04] Padavine in temperatura	
[PS05] Spreminjanje obsega ledenika	
[PS06] Dolžina letne rastne dobe	
[PS07] Ekstremni vremenski dogodki	
Potrošnja v gospodinjstvih	
[PG02] Število in velikost gospodinjstev	
[PG03] Stanovanja	
[PG04] Poraba energije in goriv v gospodinjstvih	
[PG05] Poraba električne energije v gospodinjstvih	
[PG06] Izdatki za življenjske potrebščine	
[PG07] Količina nabavljenih živil	
[PG08] Lastništvo avtomobilov v gospodinjstvih	
Promet	
[PR01] Obseg in sestava potniškega prevoza in prometa	
[PR02] Obseg in sestava blagovnega prevoza in prometa	
[PR03] Vlaganja v prometno infrastrukturo	
[PR04] Raba končne energije v prometu	
[PR05] Zunanji prometni stroški prometa	
[PR06] Ozaveščenost javnosti o vplivih prometa na okolje	
[PR07] Vplivi prometa na kakovost zraka v mestih	
[PR08] Izpusti onesnaževal zraka iz prometa	
[PR09] Izpusti toplogrednih plinov iz prometa	
[PR10] Število prometnih nesreč, žrtev in poškodovanih v cestnem in železniškem prometu	
[PR11] Lastništvo osebnih avtomobilov	
[PR12] Starost osebnih avtomobilov	
[PR13] Uvajanje alternativnih vrst goriv v prometu	
[PR14] Izdatki za osebno mobilnost	
[PR15] Zaračunavanje prometnih stroškov	

Kazalci	Upoštevan za spremljanje stanja v občini Jesenice
[PR16] Cene pogonskih goriv	
[PR17] Kakovost goriv v prometu	
[PR18] Izpostavljenost hrupu zaradi prometa	
[PR19] Celostne prometne strategije občin in regij	
Socio-ekonomski razvoj	
[SE01] Bruto domači proizvod	
[SE02] Obnavljanje prebivalstva	
[SE03] Indeks človekovega razvoja	
[SE04] Pričakovana življenjska doba in umrljivost dojenčkov	
[SE05] Izobraženost prebivalstva	
[SE06] Stopnja tveganja revščine	
[SE07] Struktura gospodarstva in izvoza blaga	
[SE08] Okoljski odtis	
[SE09] Izdatki za raziskave in razvoj	
[SE10] Raba interneta	
Tla in površje	
[TP01] Pokrovnost in raba tal	🡐
[TP02] Degradirana območja zaradi opuščene dejavnosti	
[TP03] Pozidava	
[TP06] Raba tal na vodovarstvenih območjih	
Turizem	
[TU01] Razvoj in razporeditev turizma	
[TU02] Obisk naravnih znamenitosti	
Vode	
[VD01] Indeks izkoriščanja vode	
[VD02] Čiščenje odpadnih voda	🡐
[VD03] Letna rečna bilanca	
[VD04] Kakovost vodotokov	
[VD05] Nitrati v podzemni vodi	
[VD06] Pesticidi v podzemni vodi	🡐
[VD07] Fosfor v jezerih	
[VD08] Kakovost pitne vode	🡐
[VD09] Kakovost celinskih kopalnih voda	
[VD10] Hranila in biokemijska potreba po kisiku v rekah	
[VD11] Kakovost podzemne vode	
[VD12] Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda	
[VD13] Kakovost voda za življenje sladkovodnih rib	
[VD14] Vodne pravice	
[VD15] Količinsko obnavljanje podzemne vode	
[VD16] Vodovarstvena območja	
Zdravje ljudi in ekosistemov	
[ZD01] Umrljivost dojenčkov zaradi bolezni dihal	
[ZD02] Astma in alergijske bolezni pri otrocih	
[ZD03] Izpostavljenost prebivalcev in otrok onesnaženemu zraku zaradi delcev PM10	
[ZD04] Hidrični izbruhi (epidemije)	
[ZD05] Dostopnost do varne pitne vode	
[ZD06] Poškodovanost listov indikatorskih rastlin zaradi onesnaženosti z ozonom	
[ZD07] Spremljanje onesnaženosti zraka z uporabo epifitskih lišajev	
[ZD08] Izpostavljenost srnjadi kovinam (svincu, kadmiju) in fluoridom	
[ZD09] Kritični vnosi in prekomerne obremenitve ekosistemov z dušikom in žveplom	
[ZD10] Biomonitoring depozicije kovin in dušika	
[ZD12] Incidenca levkemije pri otrocih	
[ZD13] Incidenca kožnega melanoma pri odraslih	
[ZD14] Izpostavljenost otrok povišani ravni hrupa zaradi cestnega prometa v Ljubljani	
[ZD15] Vnos kovin v človeško telo s hrano	
[ZD16] Vsebnost dioksinov v materinem mleku	
[ZD17] Vsebnost svinca v krvi otrok na območju Zgornje Mežiške doline	
[ZD18] Umrljivost zaradi bolezni dihal	
[ZD19] Izbruhi okužb s hrano	
[ZD21] Incidenca okužb s hrano	
[ZD23] Izpostavljenost otrok povišani ravni hrupa zaradi cestnega prometa v Novi Gorici	
[ZD24] Delež prebivalcev, ki živijo na poplavno ogroženih območjih	
[ZD25] Prijavljeni primeri Lymske borelioze v Sloveniji	

Kazalci	Upoštevan za spremljanje stanja v občini Jesenice
[ZD26] Pričakovana življenjska doba ob rojstvu	
Zrak	
[ZR01] Izpusti žveplovega dioksida (zadnji podatki na voljo v sklopu kazalcev ZR09)	
[ZR02] Izpusti dušikovih oksidov (zadnji podatki na voljo v sklopu kazalcev ZR09 in ZR10)	
[ZR03] Izpusti amoniaka (zadnji podatki na voljo v sklopu kazalca ZR09)	
[ZR04] Izpusti nemetanskih hlapnih ogljikovodikov (zadnji podatki na voljo v sklopu kazalca ZR10)	
[ZR05] Onesnaženost zraka z žveplovim dioksidom	
[ZR06] Onesnaženost zraka z dušikovim dioksidom	
[ZR07] Onesnaženost zraka z ozonom	
[ZR08] Onesnaženost zraka z delci PM10 in PM2.5	
[ZR09] Izpusti plinov, ki povzročajo zakisovanje in evtrofikacijo	
[ZR10] Izpusti predhodnikov ozona	
[ZR11] Kakovost zraka	
[ZR12] Izpusti težkih kovin	
[ZR13] Izpusti obstojnih organskih onesneževal	
[ZR15] Izpusti delcev v zrak	
[ZR16] Vsebnost žvepla v gorivih	

Primerjava občine Jesenice s Slovenijo

V tabeli 2 smo zbrali natančnejše opise vseh tistih kazalcev, ki smo jih v tabeli 1 izbrali oziroma označili z znakom ←, da so pomembni za Občino Jesenice in imamo za njih na razpolago podatke. V tabeli 2 so zapisani zadnji dosegljivi javni podatki vrednosti posameznik kazalcev za Slovenijo.

Tabela 2: Prikaz vrednosti izbranih najnovejših kazalcev za Slovenijo

Kazalec	Podatek za leto**	Opis kazalca	Vrednost kazalca za SI
[GZ01] Poškodovanost gozdov in osutost dreves	2009	Delež poškodovanih dreves z osutostjo 0 do 10%	18 %
		Delež poškodovanih dreves z osutostjo 11-25%	46 %
		Delež poškodovanih dreves z osutostjo >25%	35 %
[NV01] Varovana območja narave	2018 / 2019	Natura 2000 in SPA dodatki	37,46 %
		Površina Natura 2000 + SPA dodatki in zavarovanih območij, ki sovpadajo v letu 2010	37,46 %
		Zavarovana območja	13,33 %
[KM01] Poraba sredstev za varstvo rastlin	2017	Poraba FFS (fungicidi, herbicidi, insekticidi, druga sredstva)	1.087 t
[KM02] Poraba mineralnih gnojil	2017	Poraba mineralnih gnojil	130.524 t
[OD01] Komunalni odpadki	2017	Količina komunalnih odpadkov na prebivalca	478 kg
[OD07] Ravnanje z odpadki	2017	Količina predelanih in odstranjenih odpadkov –komunalni	921.071 t (delež predelanih 93,3 %)
		Količina predelanih in odstranjenih odpadkov –industrijski	5.072.084 t (delež predelanih 97,8 %)
		Količina predelanih in odstranjenih odpadkov –nevarni	125.199 t (delež predelanih 94,3 %)
[TP01] Pokrovnost in raba tal	2014	umetne površine	56451.5 ha (2,8%)
		njivske površine in trajni nasadi	132227.7 ha (6,5%)
		pašniki	115291.7 ha (5,7%)
		mešane kmetijske površine	459875.2 ha (22,7%)
		mešani gozd	452087.5 ha (22,3%)
		listnati gozd	443373 ha (21,9%)
		iglasti gozd	247100.4 ha (12,2%)
		grmičasti gozd	38690.6 ha (1,9%)
		naravni travniki in barja	43219.1 ha (2,1%)
		neporasle površine z malo ali brez vegetacije	28174. 2 ha (1,4%)
		voda in mokrišča	10943.8 ha (0,5%)
		SKUPAJ	2027434.6 ha (100%)
[VD02] Čiščenje odpadnih voda	2016	Delež odpadnih vod, ki se čistijo v greznicah in MKČN	36,8 %
		Delež odpadnih vod, ki se čistijo	63,2 %
		- Delež odpadnih vod, ki se čistijo le primarno	0,015 %
		- Delež odpadnih vod, ki se čistijo sekundarno	22,6 %
		- Delež odpadnih vod, ki se čistijo terciarno	39,1 %
[VD08] Kakovost pitne vode	2015	Delež neustreznih vzorcev – zaradi *E. coli*	3 %
	2012	Delež neustreznih vzorcev – enterokoki	5,7 %
	2015	Delež neustreznih fizikalno – kemijskih vzorcev	Mala oskrbovana območja (50-1000 preb.) -5.1% Srednja oskrbovana območja (1001-10.000 preb.) - 1.9% Velika oskrbovana območja (> 10.000preb.) – 1,6%
Poraba vode v gospodinjstvih *	2017	Letna poraba vode na prebivalca	59,3 m^3

Opombe:
* tega kazalca ni med kazalci, ki jih vodi in obravnava ARSO, podatek je objavljen na spletni strani statističnega urada (http://www.stat.si/StatWeb/Field/Index/13/113)
**Navajamo zadnje podatke, ki so objavljeni na spletni strani ARSO: http://kazalci.arso.gov.si/?data=contents

V tabeli 3 smo zbrali podatke o vrednostih kazalcev za občino Jesenice, ki so bili določeni v Programu varstva okolja za občino Jesenice. Nekateri kazalci so enaki kot jih Agencija RS za okolje spremlja za Slovenijo, precej dodatnih kazalcev pa smo za občino Jesenice izbrali bolj podrobno. V tabeli 3 smo zbrali kazalce, ki se spremljajo za občino Jesenice in njihove vrednosti za obdobje od 2000 do vključno 2018 ter ocenili njihov trend glede na preteklo leto, to je leto 2018.

Tabela 3: Vrednosti kazalcev za občino Jesenice za obdobje 2000 do 2018 ter njihovi trendi

Opis kazalca	Enota	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Trend	Slovenija
Poraba vode	m^3/preb	58,63	51,44	51,46	47,95	56,44	49,6	52,6	46,5	47,8	46,2	43,8	43,5	42,3	44,5	41,1	41,3	41,1	41,6	41,6	☹	56,5
Delež odpadnih vod, ki se čistijo v greznicah	%	35,7	35,6	33,3	33,1	33,1	20,0	20,0	19,0	19,0	19,0	19,0	18,3	15,7	15,7	12,5	12,8	10,1	6,5	6,5	☹	42,4
Količina prevzetih gregničnih gošč in blata iz MKČN	m^3	3.914	3.543	3.729	3.770	3.650	3.476	10.545	9.626	9.521	9.689	6.149	6.146	3.965	4.535	4.226	3.701	3.337	1.030	1.257,5	☺	/
Delež odpadnih vod, ki se čistijo sekundarno	%	64,3	64,4	66,7	66,9	66,9	80,0	80,0	81,0	81,0	81,0	81,0	81,7	84,3	84,3	87,5	87,2	89,9	93,5	93,5[2]	☹	30,5
Povp. vrednost KPK na iztoku iz CČN Jesenice	mg O_2/l	62	70	78	37	74	55	54	59	53	74	68	75	68	91	114	260[6]	27	44,5	32	☺	/
Povp.vrednost fosforja na iztoku iz CČN Jesenice	mg P/l	1,95	1,30	2,34	1,54	2,66	2,77	3,2	3,68	3,35	3,9	12,0	17	3,77	3,45	3,36	4,89	0,80	1,12	1,12	☹	/
Povp. vrednost dušika na iztoku iz CČN Jesenice	mg N/l	19,9	20,1	25,1	21,2	29,2	20,8	19,2	26,0	28,5	34,0	36,6	40,8	42,5	37,0	42,2	51,1	11,77	12,58	8,56	☺	/
Dolžina m zgrajene javne kanalizacije	m	66.396	66.559	67.521	67.626	74.226	80.224	77.410	78.688	79.527	79.816	80.019	80.294	80.377	80.337	80.377	85.520[7]	86.238	87.115	87.575	☺	/
Število m zgrajene javne kanalizacije na prebivalca	m/preb.	3,12	3,13	3,18	3,18	3,49	3,87	3,7	3,8	3,84	3,85	3,86	3,87	3,73	3,73	3,73	4,3[7]	4,3	4,3	4,2	☹	/
Dolžina azbestnih cevovodov za pitno vodo[1]	m	21.235	21.235	20.983	20.465	20.215	19.969	19.269	18.969	18.619	14.979	14.200	14.200	14.200[4]	14.200[4]	14.200[4]	13.545[5]	13.545[5]	13.545[5]	13.454	☺	/
Delež azbestnih cevovodov	%	14,5	14,5	14,3	14,0	13,9	12,8	12,3	12,16	11,93	9,6	7,3	7.3	7,3	7,3	7,3	11,2[6]	11,2	11,1	11,0	☺	/
Delež neustreznih mikrobioloških vzorcev pri pitni vodi	%	6	6	6	5	5	3,6	7,8	2,5	2,2	5,9	2,4	10	11,6	6,9	9,4	7,8	1,4	1,5	5,2	☹	/
Delež neustreznih vzorcev zaradi *E. coli*	%	/	/	/	/		5,6	6,8	2,5	2,1	2,5	1,5	8,7	3,1	0,4	0,4	0	0	0	0	☺	3
Delež neustreznih fizikalno – kemijskih vzorcev	%	2	2	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3,8	☹	1,6-5,1
Delež neustreznih vzorcev - enterokoki	%	/	/	/	/	0	0,4	0,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	☺	5,7
Delež neustreznih vzorcev –*C.perfringens*	%	/	/	/	/	/	/	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	☺	18
Št. obveščanj o zdrav. ustreznosti pitne vode	-	/	/	/	/	3	3	2	1	3	4	3+(12)	12	2 + 12	1+12	1+12	12+1	12+1	12+1	12+1	☹	/
Število ekoloških otokov na 300 prebivalcev	-	0,66	0,66	0,66	1,11	1,11	1,3	1,45	1,48	1,50	1,58	1,59	1,59	1,59	1,59	1,59	1,59	1,59	1,59	1,65	☺	/
Količina zbranega papirja	kg/preb.	4,7	5,24	4,72	5,47	6,81	7,02	13,4	14,08	18,07	19,1	21,28	23,73	23,99	21,93	21,84	19,75	19,96	20,74	21,92	☺	22,3
Količina zbranega stekla	kg/preb.	1,34	1,42	1,73	1,82	2,44	3,76	4,83	4,88	6,62	7,7	8,73	10,32	11,17	10,89	11,17	10,15	11,40	11,22	10,82	☹	13,3
Količina zbrane plastike	kg/preb.	0	0	0	0	0,51	0,68	1,05	1,13	1,98	2,62	3,72	11,17	18,85	23,71	29,26	28,52	33,86	38,75	43,2	☺	3,8
Količina zbranih odpadnih kovin	kg/preb.	5,56	3,07	1,78	0,9	1,5	1,99	1,15	1,16	0,96	3,04	3,81	2,72	3,14	3,21	3,24	2,95	3,51	3,77	4,04	☺	2,5
Količina zbranih biološko razgradljivih odpadkov	kg/preb.	0	0	0	0	0	0	9,33	10,34	13,15	16,36	18,23	26,45	42,01	36,85	41,18	39,1	43,95	40,81	44,52	☺	44,6
Količina zbranih kosovnih odpadkov	kg/preb.	13,65	18,25	23,2	23,7	25,52	17,94	20,72	21,25	22,44	26,89	16,7	17,1	20,62	16,98	17,63	17,91	18,1	46,23	49,1	☺	17,9
Količina zbranih nevarnih frakcij kom. odpadkov	kg/preb.	0,2	0,15	0,24	0,31	0,34	0,60	0,60	0,60	0,53	0,86	0,99	1,01	1,09	0,57	1,1	1,12	1,31	3,71	1,66	☹	/
Št. izvedenih izobraževalnih akcij za odpadke	-	1	1	1	3	2	1	14	7.600[3]	18	13	13	14	16	13	4	2	4	3	4	☺	/
Količina odloženih nenevarnih odpadkov	kg/preb.	420,65	421,31	414,58	396,21	403,62	427,00	443,09	407,0	431,0	386,16	384,50	264,8	246,5	215,12	175,24	143,76	103,32	98,68	96,62	☺	414
Delež amonija v izcedni vodi odlagališča na dotoku ČN Jesenice	%	8,17	9,67	19,61	29,87	24,87	17,00	13,0	16,7	24,5	16,07	16,52	17,3	16,6	11,1	22,2	8,0	4,0	0,1	0,072	☺	/
Število pritožb javnosti zaradi smradu odlagališča	-	0	1	1	2	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	mnogo[8]	mnogo[8]	mnogo[10]	mnogo[10]	☹	/
Št. poslovnih uporabnikov vročevoda	-	/	217	219	216	226	195	200	200	202	204	251	251	251	255	243	172[9]	172	175	180	☺	/
Št. gospodinjskih uporabnikov vročevoda	-	/	3.527	3.553	3.583	3.601	3.615	3.621	3.626	3.739	3.799	3.819	3.828	3.807	3.870	3.914	4.012[9]	4.012	4.015	4.099	☺	/
Št. poslovnih uporabnikov zemeljskega plina		37	38	40	39	42	46	49	50	56	56	55	57	68	67	59	62	59	58	56	☹	/
Št. gospodinjskih uporabnikov zemeljskega plina	-	630	669	709	719	751	863	1.011	1.047	1.077	1.090	1.108	1.021	1.027	1.027	1.177	1.015	1.013	1.119	1.023	☹	/
Emisija CO_2 – zemeljski plin – distribucija JEKO	t	2.644	2.855	2.929	3.341	3.453	3.555	3.523	3.233	3.479	3.351	3.537	2.937	2.944	3.195	2.559	2.697	2.810	3.099	3.099[11]	☹	/
Emisija CO_2 – zemeljski plin – kotlovnica ENOS	t	48.806	44.831	42.029	40.260	27.343	27.685	26.247	25.664	23.761	22.618	23.783	17.356	16.677	15.917	14.797	15.160	15.946	16.402	16.278	☺	/

Opis kazalca	Enota	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Trend	Slovenija
St. izvedenih izobraževalnih akcij na področju uporabe zemeljskega plina	-	4	5	5	6	8	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	4	☺	/

Opombe: **Legenda trenda**: ☹ trend je negativen, ☺ trend je pozitiven, 😐 ni sprememb

1: število m azbestnih cevovodov za primarno in sekundarno omrežje
2: podatek iz leta 2017.
3: v okviru obširne akcije izobraževanja je bilo razdeljenih 7.600 vrečk s prospektnim materialom
4: podatek iz leta 2011
5: podatek temelji na novem popisu cevovodov, opravljenem v letu 2016, podatek posedoval Roman Tomaš, dipl. san. inž., Vodja procesa za oskrbo s pitno vodo, JEKO d.o.o.
6: visoka povprečna vrednost KPK na iztoku je posledica dejstva, da je zaradi rekonstrukcije ČN med gradbenimi deli potekala le primarna stopnja čiščenje , nekaj časa pa se odpadna voda sploh ni čistila (podatek posredovala ga. Mateja Košir, JEKO d.o.o.)
7: v aprilu 2016 je bil izveden ponoven popis javne kanalizacije, pri tem pa je bilo ugotovljeno, da se je v preteklih letih v popisu upoštevala tudi padavinska kanalizacija, ki pa ne spada v dotični kazalec. Torej se šteje pravi podatek o dolžini kanalizacije podatek iz leta 2015.
8: v jesenskem času se je pojavila dolgotrajna inverzija, ki je na območju Jesenic in celotne Slovenije povzročala težave z zastajanjem onesnaženega zraka v dolinah, del tega je bilo tudi širjenje vonjav iz odlagališča Mala Mežakla, težave pojavljanja vonjav v dolini v letu 2016 kljub različnim ukrepom niso uspeli odpraviti
9: v letu 2015 je prešlo vodenje tega kazalca z JEKO na ENOS OTE d.o.o.. Vzrok za razliko v podatkih pri poslovnih uporabnikih je po njihovem mnenju to, da za poslovne uporabnike pri ENOS OTE štejejo vse priključke istega uporabnika samo 1-krat, na JEKO pa so šteli vsak priključek istega uporabnika 1-krat (npr. JEKO je štel vsako trgovino Mercatorja kot svoj priključek, na ENOS OTE d.o.o. pa štejejo kot poslovnega uporabnika PS Mercator samo1-krat. Pri gospodinjskih odjemih je število uporabnikov pri ENOS OTE večje kot pri JEKO, ker ENOS OTE pokriva tudi zaokrožena gospodarska območja, ki jih JEKO prej ni pokrival.
10: tudi v letu 2018 je bilo mnogo pritožb glede smradu, vendar na račun začasno skladiščene lahke frakcije podjetja Ekogor, ki na lokaciji v neposredni bližini odlagališča izvaja GJS obdelavo MKO.

Ugotovitve za primerjavo Občine Jesenice s Slovenijo:

- Poraba pitne vode v gospodinjstvih na Jesenicah se v letu 2018 glede na preteklo leto ni spremenila in je še vedno precej manjša od slovenskega povprečja in to kar za 28,3 %.
- Delež odpadnih vod, ki se čistijo sekundarno na Jesenicah znaša 93,5 %, v Sloveniji pa le 30,5 %. Posledično je delež odpadnih vod, ki se čistijo v greznicah, na Jesenicah znaša le 6,5 %, v Sloveniji pa je ta delež bistveno višji, 42,4 %.
- Delež neustreznih vzorcev pitne vode pri mikrobioloških preiskavah je bil v 2018 višji kot 2017 in je znašal 5,2 %, vendar pa ni bilo ugotovljenih nobenih preseganj pri specifičnih patoloških mikrobioloških preiskavah (*E. Coli, enterokoki*, *C. Perfringens).* Delež mikrobiološko neustreznih vzorcev v občini Jesenice zadnja leta narašča in bi bilo dobro ugotoviti zakaj. Res pa je, da je v Sloveniji delež mikrobiološko neustreznih vzorcev zaradi *E. Coli, enterokoki*, *C. Perfringens* višji kot na Jesenicah, kjer je bil delež teh neustreznih vzorcev 0 %.
- Pri količini zbranega papirja in odpadnega stekla smo na Jesenicah malenkost slabši kot v Sloveniji, smo pa precej boljši kot v Sloveniji po količini zbrane odpadne plastike in odpadnih kovin na prebivalca. Prav tako so Jesenice boljše pri količini odloženih nenevarnih odpadkov na prebivalca, ki je na Jesenicah bistveno manjše v kg/prebivalca kot v Sloveniji.

Ugotovitve za Občino Jesenice glede na pretekla leta:

- Poraba pitne vode v gospodinjstvih na Jesenicah se v letu 2018 glede na preteklo leto ni spremenila in je še vedno precej manjša od slovenskega povprečja in to kar za 28,3 %.
- Delež odpadnih vod, ki se čistijo v greznicah, se je v 2018 glede na leto 2017 povečal.
- Vrednost KPK, fosforja in dušika na iztoku iz CČN Jesenice so bile v 2018 nižje ali enake kot v letu 2017.
- Učinek čiščenja odpadne vode na CČN Jesenice znaša:
  - po KPK 95,82 %
  - po BPK5 98,72 %
  - po celotnem fosforju 87,75 %
  - po celotnem dušiku 84,61 %
- V letu 2018 se je dolžina zgrajene komunalne kanalizacije glede na leto 2017 povečala.
- V letu 2018 je glede na preteklo leto dolžina azbestnih cevovodov manjša, kar je pozitivno.
- Delež neustreznih vzorcev pitne vode pri mikrobioloških preiskavah je bil v 2018 višji kot 2017 in je znašal 5,2 %, vendar pa ni bilo ugotovljenih nobenih preseganj pri specifičnih patoloških mikrobioloških preiskavah (*E. Coli, enterokoki*, *C. Perfringens).*
- Število ekoloških otokov se je po letu 2010 prvič povečalo, kar je pozitivno.
- Količina zbranega stekla se je v letu 2018 malenkost zmanjšala, količina zbrane plastike, biološko razgradljivih odpadkov in zbranih kosovnih odpadkov se je v letu 2018 precej povečala, količina ostalih ločeno zbranih vrst odpadkov pa je narasla za nekaj odstotkov. Trend masnega toka odpadkov izkazuje povečanja ločevanja odpadkov po vrstah odpadkov, kar omogoča ustrezno nadaljnjo obdelavo in zmanjševanje količin odloženih odpadkov.
- V letu 2018 je bila izvedena ena izobraževalna akcija za ravnanje z odpadki več, kar je pozitivno in se kaže v dobrih rezultatih zbiranja različnih vrst odpadkov.
- Količina odloženih nenevarnih odpadkov na prebivalca se še znižuje, kar je ugodno in je znatno manjše od slovenskega povprečja.
- Delež amonija v izcedni vodi odlagališča na dotoku CČN Jesenice se je glede na leto 2017 še dodatno zmanjšal in je najnižji, odkar se spremlja ta kazalec.

- Emisije vonjav z območja kompleksa odlagališča in CERO Mala Mežakla se širijo v dolino. Pritožbe v letu 2018 so bile še vedno na račun začasno skladiščene lahke frakcije podjetja Ekogor, ki na lokaciji v neposredni bližini odlagališča izvaja obdelavo MKO.
- V letu 2018 je po podatkih ENOS OTE število poslovnih uporabnikov vročevoda priključenih nanj malenkost višje kot v 2017, število gospodinjstev priključenih nanj pa precej višje kot v 2017.
- Število poslovnih in gospodinjskih uporabnikov zemeljskega plina se je 2018 zmanjšalo glede na preteklo leto, medtem pa se povečalo število poslovnih in gospodinjskih priklopov na vročevod.
- Emisija CO_2 se je v letu 2018 zmanjšala glede na preteklo leto.

Primerjava Občine Jesenice s sosednjimi občinami

Za namen primerjave občine Jesenice s sosednjimi občinami smo prošnjo za posredovanje podatkov poslali naslednjim občinam: Žirovnica, Kranjska Gora, Radovljica, Bled in Gorje, ki so se vse odzvale za sodelovanje. V tabeli 4 je prikazana primerjava med naštetimi občinami glede po posameznih kazalcih za leto 2018.

V občini Bled in Gorje Infrastruktura Bled nekatere podatke vodi skupno za obe občini, zato so določeni kazalci za ti dve občini prikazani skupno. Podobno velja tudi za občini Jesenice in Žirovnico, ker podjetje JEKO d.o.o. za nekatere kazalce nima ločenih podatkov za posamezno občino, zato so ti kazalci v tabeli 4 za občini Jesenice in Žirovnica prikazani skupaj.

Tabela 4: Primerjava vrednosti kazalcev za občino Jesenice s sosednjimi občinami za leto 2018

Opis kazalca	Enota	Jesenice	Žirovnica	Kranjska Gora	Radovljica	Bled	Gorje
Informativno: število prebivalcev (2018 H2)*	preb.	20.991	4.398	5.201	19.025	7.835	2.762
Poraba vode za gospodinjsko rabo	m^3/preb.	41,6	42,0	94,61	61,72	96	48
Delež odpadnih vod, ki se čistijo v greznicah	%	8,5	20,4	5	27	8	28
Delež odpadnih vod, ki se čistijo sekundarno	%	/	/	95	73	92	72
Povprečna vrednost KPK na iztoku iz KČN	mg O_2/l	32	/	60,9	25	15	
Povprečna vrednost fosforja na iztoku iz KČN	mg P/l	1,12	/	1,59	1,46	0,93	
Povprečna vrednost dušika na iztoku iz KČN	mg N/l	8,56	/	7,99	9,97	4,37	
Količina prevzetih grezničnih gošč in blata iz MKČN	m^3	1.257,5	305,5	547	3,482	175	424,5
Število m zgrajene javne kanalizacije na prebivalca	m/preb.	4,2	7,2	14,78	5,36	13,94	6,24
Dolžina azbestnih cevovodov za pitno vodo[1]	m	13.454	155	0	38.235	8.947	8.255
Delež azbestnih cevovodov	%	11,0	0,5	0	19	6,8	14,7
Delež neustreznih mikrobioloških vzorcev	%	5,2	2,62	13,5	0,65	32,7	27,9
Delež neustreznih vzorcev zaradi *E. coli*	%	0	22,2	4,9	0,65	5,1	6,2
Delež neustreznih fizikalno – kemijskih vzorcev	%	3,8	0	0	0	5,6	0
Delež neustreznih vzorcev – toksično neustrezni[2]	%	0	0	0	0	0	0
Št. obveznih obveščanj o zdravstveni ustreznosti pitne vode	-	12 +1	0	1	3	45	45
Število ekoloških otokov na 300 prebivalcev	-	1,65	1,33	1,09	3,2	3	
Količina odloženih nenevarnih odpadkov	kg/preb	96,62	74,813	133,43	72	129,06	
Količina zbranega papirja	kg/preb	21,92		22,58	29	49,56	
Količina zbranega stekla	kg/preb	10,82		45,18	20	41,80	
Količina zbrane plastike	kg/preb	43,2		154,59	49	71,73	
Količina zbranih odpadnih kovin	kg/preb	4,04		6,7	51	11,92	
Količina zbranih biološko razgradljivih odpadkov	kg/preb	44,52		23,99	30	87,93	
Količina zbranih nevarnih frakcij kom. odpadkov	kg/preb	1,66	1,07[3]	1,44	4	5,73	
Št. izobraževalnih akcij za ravnanje z odpadki	-	4	2	1	7	18	

Opombe:
*število podatkov povzeto po portalu SI-STAT, http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/05_prebivalstvo/10_stevilo_preb/20_05C40_prebivalstvo_obcine/20_05C40_prebivalstvo_obcine.asp
-: ni podatka, preb: prebivalca
1 Število m azbestnih cevovodov za primarno in sekundarno omrežje
2 enterokoki
3 podatek za 2016

Ugotovitve primerjave s sosednjimi občinami:

V nadaljevanju podajamo primerjavo občine Jesenice s sosednjimi občinami. Kazalce smo razdelili v tri skupine, in sicer na:

- tiste, v katerih je Občina Jesenice boljša v primerjavi z ostalimi občinami,
- tiste, v katerih je manj uspešna kot ostale občine.

Na sliki 1 prikazujemo število prebivalcev v posameznih občinah, ki jih primerjamo v tem poročilu, ker je pri analizi nekaterih kazalcev treba v obzir vzeti tudi število prebivalcev v posamezni občini.

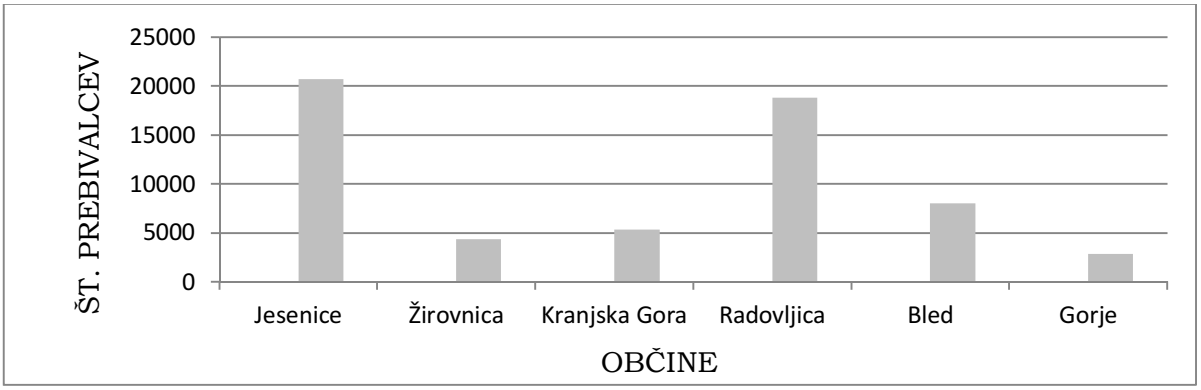

Slika 1: Prikaz števila prebivalcev po posamezni občini

Po številu prebivalcev je občina Jesenice največja.

- Občina Jesenice je BOLJŠA pri naslednjih kazalcih:
    - Porabi pitne vode na prebivalca. Upoštevali smo samo porabo vode za gospodinjstva. Na količino porabljene vode zelo vpliva tudi število turistov, zaradi katerih je poraba vode v občinah, ki imajo veliko turistov, na prebivalca večja, zato je razumljivo, da je pri tem kazalcu občina Jesenice boljša.
    - Deležu neustreznih vzorcev zaradi *E.coli,* saj niso imeli niti enega neustreznega vzorca zaradi E.coli.

- Občina Jesenice je MANJ USPEŠNA pri naslednjih kazalcih:
    - Občina Jesenice je manj uspešna pri ravnanju z odpadki, in sicer pri ločenem zbiranju odpadnega papirja, stekla, plastike, odpadnih kovin.

Pripravila: Odgovorna oseba:

Nina Pretnar, univ.dipl.inž.geol. Alenka Markun, univ.dipl.kem.